

DOI 10.31558/2519-2949.2023.1.10

УДК 327(73:477).

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-7716-085X>**Тихоненко І. В., Чорноморський національний університет
імені Петра Могили**

УКРАЇНА У ЗОВНІШНЬОПОЛІТИЧНІЙ СТРАТЕГІЇ США ЗА АДМІНІСТРАЦІЇ ДЖ. БАЙДЕНА: КОНЦЕПТУАЛЬНИЙ ВИМІР

У статті здійснено спробу аналізу ролі України у зовнішньополітичній стратегії США за адміністрації Дж. Байдена зважаючи на її концептуальне оформлення. Виявлено, що у зовнішній політиці адміністрації Дж. Байдена простежується першочерговість концепції глобального лідерства США у сучасному світовому порядку. Автором проаналізовано вплив України та російсько-української війни на реалізацію зовнішньополітичної стратегії США за президентства Дж. Байдена зважаючи на такі детермінанти: 1) ідейне (ідеологічне) обґрунтування вагомості «українського» фактору у зовнішній політиці США у поглядах та основних працях З. Бжезінського та Г. Кіссінджера, зокрема і крізь призму російсько-української війни; 2) репрезентація концепції глобального лідерства у документі «Стратегія національної безпеки США» адміністрації Дж. Байдена, та практична її імплементація, акцентуючи увагу на Україні; 3) перспективи формування світового порядку денного у форматі концепції «балансу загроз» та доктрини Байдена крізь призму українського виміру.

Зазначено, що Україна та російсько-українська війна займають одне з провідних місць у зовнішньополітичній стратегії адміністрації Байдена як у документально задекларованому вимірі, так і у практичному. Проте, варто відзначити, що з огляду на концепцію глобального лідерства Америки, Україна не є єдиним лейтмотивом її реалізації. Автор дійшов висновку щодо детермінізму між досягненням глобальної першості Америки та концепцією «балансу загроз» у формуванні світового порядку. Україна, її підтримка зі сторони Вашингтону, стає проявом реалізації концепції «ліберальної» гегемонії Америки у форматі об'єднання держав під егідою США задля протидії спільній загрозі демократичному світу, що реалізується у зовнішньополітичній стратегії США за президентства Дж. Байдена та стає основою формування доктрини Байдена.

Ключові слова: зовнішня політика США, українсько-американські відносини, Україна, концепція глобального лідерства, новий світовий порядок.

Постановка проблеми. Американська зовнішньополітична стратегія за адміністрації кожного з президентів привертає свою увагу з огляду на глобальний вплив США на міжнародній арені та безпосередню участь у модернізації світового порядку. Винятком не є адміністрація Дж. Байдена, яка також ставить за мету реалізацію концепції глобального лідерства США, повернення Америки до питань загальносвітового масштабу на відміну від її певної відстороненості за адміністрації Д. Трампа. У свою чергу, Україна займає чільне місце у зовнішньополітичній стратегії Дж. Байдена як у концептуальному, так і практичному вимірі, зважаючи на російсько-українську війну та реакцію офіційного Вашингтону у форматі згуртування світової коаліції на підтримку України. Останнє стає проявом формування та оновлення концептуального підходу США до зовнішньополітичної стратегії за президентства Дж. Байдена з точки зору глобального залучення у світові справи.

Аналізуючи стан наукової розробки проблеми варто зазначити, що низка науковців приділяє увагу дослідженню зовнішньополітичної стратегії США як у теоретичному, так і практичному вимірі. Зокрема, відзначимо дисертаційне дослідження О. О. Голованя [1] щодо концептуального оформлення глобального лідерства у зовнішній політиці Америки, а також дослідження І. Д. Дудко [3] та А. О. Худолія [8] щодо еволюції зовнішньополітичної стратегії США, зокрема, крізь призму «українського» фактору, а В. М. Жигайло [4] аналізує українсько-американську взаємодію за адміністрації Д. Трампа. Д. О. Столяренко, Ю. Т. Теміров [6], М. В. Фесенко [7] аналізують зовнішньополітичні ініціативи США за адміністрації Дж. Байдена та перспективність їх доктринального оформлення.

Ідейною (ідеологічною) основою щодо обґрунтування важливості України у зовнішньополітичному курсі США та його концептуальному оформленні стали праці З. Бжезінського [11] та Г. Кіссінджера [15]. Значну увагу практичній імплементації зовнішньополітичної стратегії США за адміністрації Дж. Байдена з акцентом на Україні та впливу США на світовий порядок і досягнення глобального лідерства приділяють аналітичні матеріали підготовлені Інститут міжнародних і стратегічних відносин (Франція) [13] та Фондом захисту демократії (США) [9].

Незважаючи на здобутки у висвітленні як концептуальних засад зовнішньої політики США, так і певних загальних напрямків політики адміністрації Дж. Байдена, недостатньо дослідженою у вітчизняних наукових розвідках є питання «українського» фактору у реалізації зовнішньополітичної стратегії США за президентства Дж. Байдена та її концептуального виміру, зважаючи на динамічні зміни, що відбуваються у світі. Тому, автором з метою досягнення об'єктивності у проведенні дослідження було проаналізовано «Стратегію національної безпеки США» у редакції 2022 р. [19], а також виступи та публікації Президента США Дж. Байдена [10; 17].

Метою статті є дослідження ролі України у зовнішньополітичній стратегії США за адміністрації Дж. Байдена, апелюючи до концептуального оформлення американського позиціонування на міжнародній арені.

Зовнішньополітична стратегія США має всеохоплюючий характер, розгалужений інструментарій реалізації. Глобальний вимір зовнішньополітичної стратегії Америки, на думку українського науковця О. Голованя, імплементується у трьох концептуальних проявах. По-перше, концепція «жорсткої» гегемонії за якої США розглядаються як держава, що може утримати стабільність у світовому порядку, зокрема, не нехтуючи військовими засобами та тиском на інших акторів міжнародних відносин. По-друге, концепція «ліберальної» гегемонії – виняткова або месіанська роль США у світі та доцільність визнання лідерства США іншими державами, зважаючи на вже існуючу перевагу та першість Америки у світі (насамперед ринкова економіка та демократія американського зразка як інструменти до об'єднання світу). По-третє, ліберально-реалістська концепція, яка майже відкидає ідею єдиного і всеосяжного лідерства США, так як Америка має «вбудуватися в існуючий світовий порядок», зокрема, не порушуючи існуючу ієрархію, будучи складовою багатополярного світу і таким чином не відчувати великих потрясінь від існуючих загроз [1, с. 25-27].

З огляду на ці концепції, можна прослідкувати досить виражений механізм їх імплементації у системі політичної влади США. Зокрема, існуючий елемент конкуренції між Республіканською та Демократичною партією у США досить чітко простежується у прихильності до концепцій глобального лідерства: Республіканська партія схиляється до інструментів та механізмів втілення «жорсткої» гегемонії, а Демократична партія – «ліберальної» гегемонії. Звичайно, це не є постулатом, який повністю дотримується тією чи іншою адміністрацією президентів США у реалізації зовнішньополітичної стратегії, проте, можна помітити певні закономірності – боротьба з тероризмом, вторгнення до Іраку та Афганістану за республіканської адміністрації Дж. Буша-молодшого та поміркована політика без критичного виміру використання концепту військової міці і сили США за адміністрації Б. Обама.

Варто наголосити, що сучасний світовий порядок, трансформація якого стає об'єктом практичної реалізації глобального лідерства США наразі теж переживає певне концептуальне «перезавантаження». Зокрема, чергування, або ж спроби одночасної імплементації концепцій «балансу сил» («balance of power») К. Уолтца та «балансу загроз» («balance of threats») С. Уолта – від балансування між державами, світовими потугами, створення альянсів, щоб «стримати» протилежну сторону – до можливого співробітництва між суб'єктами, які мають конкурентну природу відносин у форматі створення альянсу або союзу для протидії спільній загрозі [20, р. 134].

Наразі, можна стверджувати про тенденцію до детермінізму між концепцією глобального лідерства США та концепцією «балансу загроз» у формуванні нового світового порядку XXI ст., розглядаючи реалізацію американської зовнішньополітичної стратегії за адміністрації Дж. Байдена, каталізатором до чого є російсько-українська війна.

Тож, враховуючи вище зазначену позицію, варто розглянути реалізацію зовнішньополітичної стратегії США у цьому контексті зважаючи на такі детермінанти:

- ідеологічне (ідейне) наповнення/аргументація зовнішньої політики США апелюючи до «українського» фактору;
- практична репрезентація концепції глобального лідерства у Стратегії національної безпеки США адміністрації Дж. Байдена, акцентуючи увагу на Україні.

– перспективи формування світового порядку денного у форматі «балансу загроз» та доктрини Байдена крізь призму українського виміру.

Американській політиці притаманне досить розгалужене ідейне наповнення зовнішньополітичної сфери, яке формує її ідеологічну основу та теоретичне підґрунтя до реалізації. Пропонуємо звернути увагу на одних з найвідоміших представників, ідеологів американського зовнішньополітичного позиціонування у світі, які не оминали, а то й надавали непересічного значення Україні у реалізації політики США – З. Бжезінський та Г. Кіссінджер.

Американський політолог, державний діяч, З. Бжезінський, у низці праць присвячених як геополітиці сучасності, так і ролі США у сучасному світі, акцентував увагу на «українському» факторі як одному із визначальних для успіху США на міжнародній арені. Ідея З. Бжезінського, що «без України Росія перестає бути імперією» [11, р. 46] стала не лише сигналом до обурення Росії, а й констатацією беззаперечної важливості України для американської зовнішньої політики. У свою чергу, «Європа є основним геополітичним плацдармом Америки на євразійському континенті. Без тісних трансатлантичних зв'язків першість США в Євразії може бути втрачена» [11, р. 59]. Дослідник у 2000-х рр. активно виступає за входження України до НАТО, щоб зменшити вплив Росії на Україну, проте, вже у 2014 р. його риторика дещо змінюється у контексті запропонованої ним «фінської формули» нейтралітету України. Разом із тим, З. Бжезінський наголошував, що США мають надати Україні оборонні озброєння, що дозволить припинити відродження імперських амбіцій Росії [2, с. 47]. Наразі, за адміністрації Дж. Байдена, США проявляють неабияку активність у реалізації цієї поради З. Бжезінського.

У статті «Як уникнути нової світової війни?», американський політичний діяч часів «холодної війни», лауреат Нобелівської премії миру, експерт та теоретик у галузі міжнародних відносин, Г. Кіссінджер охарактеризував події в Україні наступним чином: «Україна вперше в новітній історії стала великою державою Центральної Європи. Цей процес порушив первинні питання членства України в НАТО. Україна отримала одну з найбільших і найефективніших сухопутних армій в Європі, оснащену Америкою та її союзниками. Мирний процес має приєднати Україну до НАТО, як би там не було. Альтернатива нейтралітету більше не має сенсу, особливо після приєднання Фінляндії та Швеції до НАТО» [15]. Хоча, на початку військового вторгнення РФ до України, в травні 2022 р., Г. Кіссінджер запропонував припинення вогню, за яким Росія відійде на лінію фронту до лютого вторгнення, але Крим буде предметом «переговорів» [14]. Незважаючи на таку дещо контроверсійність та змінність у поглядах одного з ідеологів та теоретиків американської зовнішньої політики, визначений курс адміністрації Дж. Байдена втілювався відповідно до визначених механізмів імплементації концепції «глобального лідерства» та відповідних акцентів щодо України.

Привертають увагу деякі ідеї висвітлені Президентом Дж. Байденом у його авторському есе на тему «Чому Америка має бути лідером знову?» опублікованому ще до його перемоги на президентських виборах. По-перше, зазначається: «...моя адміністрація стане прикладом для інших і згуртує світ для вирішення наших спільних викликів, з якими жодна нація не може протистояти сама по собі, від зміни клімату до розповсюдження ядерної зброї, від агресії великих держав до транснаціонального тероризму, від кібервійни до масової міграції». По-друге, піднімається питання участі США у довготривалих конфліктах, які характеризуються як такі, що не можна виграти і вони лише заважають Америці керувати іншими проблемами, і зокрема відновити своє лідерство у сучасному світовому порядку [10]. Тобто, концепція глобального лідерства безперечно займає провідну роль у зовнішньополітичному курсі адміністрації Байдена, але і участь Америки під його керівництвом у можливій Третій світовій війні на яку все більше натякають експерти також є під питанням, що обумовлено риторикою Дж. Байдена ще до того як він став Президентом.

Окреслені перспективні напрями та механізми реалізації політики Америки за президентства Дж. Байдена досить лаконічно вписуються у вище зазначену концептуальну риторіку та прихильність Демократичної партії до концепції так званої «ліберальної» гегемонії США, яка не має меті досягнення лідерства суто «жорсткими» або військовими засобами, надаючи перевагу створення колективної більшості під егідою Америки на засадах демократичних цінностей.

Зважаючи на такі проведені паралелі, варто підкреслити, що Дж. Байден ще під час передвиборчої кампанії пообіцяв проводити зовнішню політику, яка базується на відновленій відданості таким цінностям, як демократія, права людини, верховенство права та міжнародній співпраці. Зокрема, повернути Америку до глобального порядку денного міжнародних відносин. Такий всеосяжний мультилатералізм із залученням США до всіх питань світового масштабу все ж

таки покладался на перевірену часом ідею союзництва та розбудови альянсів. Тому, формування певного союзу держав під егідою Америки з метою протидії спільним загрозам сучасному світовому порядку – не відкидається адміністрацією Президента США.

Зазначимо, що на європейському напрямі Америка має перевіреним часом союз – Організацію Північноатлантичного договору (НАТО). Тому, одним із перших завдань Дж. Байдена було розпочати відновлення трансатлантичних відносин. У той час як його перші спроби зміцнити партнерство потерпали від очевидної розбіжності в геополітичних амбіціях, особливо коли йшлося про формулювання колективного підходу до Китаю, вторгнення Росії в Україну стало каталізатором консенсусу та єдності в НАТО, яких не було з часів закінчення «холодної війни». Зокрема, у «Стратегії національної безпеки США» (СНБ-2022), проголошеної у 2022 р., зазначається, що Америка разом із союзниками в Європі – ЄС та НАТО зміцнюють оборону на східному фланзі Альянсу, а також стримують стратегічні галузі економіки Росії: «Ми знову зосереджуємося на зміцненні нашої колективної стійкості проти спільної загрози з боку Росії, в тому числі асиметричних загроз», – йдеться у документі [19, р. 26].

У СНБ-2022 приділено увагу Україні у контексті агресивних військових дій Росії та акцентовано на діях США не лише у підтримці України, а й згуртуванні світової спільноти проти загрози, яку втілює Росія: «Ми ведемо єдину, принципову та рішучу відповідь на вторгнення Росії, і ми це зробили – згуртували світ на підтримку українського народу, який мужньо захищає свою країну. ... Ми будемо продовжувати підтримувати народ України, коли він дає відсіч російській агресії. І ми згуртуємо світ, щоб притягнути Росію до відповідальності за звірства, які вона вчинила щодо України...», – підкреслюється у документі [19, р. 26].

У лютому 2023 р., Президент США Дж. Байден, у щорічному зверненні до Конгресу з промовою «Про стан справ у країні» заявив, що широкомасштабне вторгнення Росії в Україну стало «випробуванням епохи, випробуванням для Америки, випробуванням для світу» [5]. Навіть, у цьому зверненні прослідковується глобалізм американської зовнішньої політики у XXI ст.

У низці експертних матеріалів провідних аналітичних центрів у царині міжнародних відносин простежується досить критична та виважена оцінка політики адміністрації Байдена щодо всеосяжної або надмірної уваги «українському» фактору у реалізації стратегії глобального лідерства США у сучасному світовому порядку денному.

Зокрема, у матеріалі Інститут міжнародних і стратегічних відносин (Франція) зазначається, що звісно, багато пріоритетів американської зовнішньої політики недавнього минулого можуть бути дещо відтерміновані через необхідність врегулювання української кризи. Проте, це не означає, що адміністрація настільки поглинена Україною, що всі інші питання відходять на другий план [13].

У звіті щодо аналізу зовнішньої політики Дж. Байдена, підготовленому дослідницьким інститутом Фонд захисту демократій (м. Вашингтон, США) наголошується, що хоча Білий дім іноді зволював з наданням військової допомоги офіційному Києву, проте, адміністрація Байдена заслуговує на повагу за те, що вона очолила сильну трансатлантичну підтримку України. Адміністрація Президента оприлюднила безпрецедентний рівень розсекречених розвідданих, щоб переконати дещо скептично налаштованих європейських союзників діяти на підтримку України (мова йде про Францію та Німеччину). Важливо, що Вашингтон виконав свої зобов'язання не вирішувати «нічого щодо України без України». Відзначається, що адміністрація Байдена зміцнила позицію американських військ у Європі та створила разом із союзниками вражаючий канал військової допомоги Україні. Не оминається увагою у зазначеному звіті й санкційна політика США та їх союзників щодо Росії [9].

Варто відзначити, що вагомим інструментом у реалізації стратегії глобального лідерства США та об'єднанні світу кризь призму концепції «балансу загроз» є допомога Україні. Проте, існуючий механізм стримування та противаг у апараті державної влади в США – між Президентом та Конгресом – вносить певні корегування у проведення масштабної «проукраїнської» політики адміністрацією Байдена. Мова йде про те, що Президент є демократом, а у Конгресі більшість – республіканці. На початку 2023 р. на порядок денний американської політики вийшли певні суперечності щодо рівня надання підтримки Україні зі сторони США. За даними опитування Дослідницького центру П'ю – проведеного у період 18-24 січня 2023 р. відбувається збільшення частки республіканців, які стверджують, що США надають надто велику підтримку Україні. Сьогодні 40% республіканців дотримуються такої точки зору, порівняно з 32% восени і набагато вище, ніж 9%, які дотримувалися такої точки зору в березні минулого року [12]. Проте, Президент США запевнив світову спільноту і Україну, що Америка продовжить надавати необхідну допомогу і сприяння Україні.

Наразі, з огляду на особливості концептуального наповнення зовнішньополітичної стратегії США за адміністрації Байдена, постає питання про формування доктрини Байдена та її релевантність. Існує низка експертних позицій щодо формування доктринального виміру зовнішньої політики адміністрації Дж. Байдена.

Одним із факторів до виокремлення доктрини Байдена на думку В. Тейлора, американського дипломата, Посла США в Україні (2006-2009 рр.), має стати Україна, російська війна проти України: «Президент України В. Зеленський попросив у Президента США Дж. Байдена дипломатичної допомоги в переговорах із росіянами щодо Донбасу. Він не просив американських військ – він просив ту підтримку, якій, схоже, віддає перевагу нова доктрина Байдена. Якщо Президент Байден серйозно хоче розглянути загрози, які становлять автократії для демократій, якщо він хоче запевнити союзників у своїй відданості їхній безпеці, якщо він хоче продемонструвати цінність партнерства зі Сполученими Штатами, він повинен виконати свої обіцянки» [18].

У свою чергу, Держсекретар США Е. Блінкен називає підхід Дж. Байдена до основних питань зовнішньої політики не стільки «доктриною», скільки прагматичним мисленням: вирішувати проблеми, чітко доносити свої думки до друзів і супротивників та крок за кроком просувати «заснований на правилах порядок» [7, с. 31].

Варто погодитися, що війна в Україні дійсно стане для Дж. Байдена визначальною складовою його зовнішньополітичної спадщини – коли він здійснював протидію агресивній авторитарній владі на захист демократії. На саміті НАТО у Мадриді у 2022 р., Дж. Байден заявив, що «ми [Америка – ред.] будемо триматися України, і весь Альянс триматиметься України стільки, скільки потрібно» [16].

Висновки. На основі вищезгаданих фактів, можна підсумувати наступне.

По-перше, для адміністрації Дж. Байдена у концептуальному вимірі безперечно залишається питання досягнення та утримання глобального лідерства США у сучасному світовому порядку. Виявлено, що базисом до реалізації зазначеної ідеї виступає детермінізм концепції глобального лідерства Америки та концепції «балансу загроз» у підтримці світового порядку.

По-друге, каталізатором до такого взаємопроникнення двох концепцій у зовнішній політиці США стає російсько-українська війна. Зокрема, ідейне (ідеологічне) наповнення зовнішньополітичної стратегії США з огляду на «українськи» фактор підтверджується поглядами З. Бжезінського та Г. Кіссінджера.

По-третє, аналіз «Стратегії національної безпеки» адміністрації Дж. Байдена як документу, так і практичної реалізації щодо вагомості та ролі України у ній, дозволяє стверджувати про досить значну вагу «українського» фактору у досягненні лідерства Америки за президенства Байдена, що безперечно стане чинником у формуванні доктрини Байдена. Хоча, варто наголосити, що у розрізі глобального виміру зовнішньополітичної стратегії США, Україна не є єдиним лейтмотивом досягнення концепції глобального лідерства США у протидії Росії, але стає вирішальною детермінантою реалізації концепції «балансу загроз» – формування у новому світовому порядку союзу, об'єднання держав під егідою США задля протидії спільній загрозі для демократичного світу.

Перспективи подальшого дослідження вбачаються у аналізі рівня майбутнього залучення України до зовнішньополітичних ініціатив США та формування доктринальної основи зовнішньої політики адміністрації Байдена.

Бібліографічний список:

1. Головань О. О. Еволюція зовнішньої політики США на початку XXI ст.: дис. канд. політ. н.: 23.00.04 / Національна академія наук України. Державна установа «Інститут всесвітньої історії». Київ, 2015. 202 с.
2. Гончаров Г., Каплін О., Файер О. Збігнев Бжезінський і місце України в його геостратегічній концепції (1940-2017 рр.). *Альманах Грані*. 2021. Т. 24. № 12. С. 43-50.
3. Дудко І. Д. Україна в системі стратегічних орієнтирів США: від ретроспективи до сучасної аналітики. *Міжнародні регіональні процеси та зовнішньополітичні пріоритети України. Монографія* / за заг. ред. професорів С. Шергіна, В. Космини, Л. Чекаленко. Київ: Дипломатична Академія України при МЗС України, 2017. С. 333-350.
4. Жигайло В. М. Український вектор зовнішньої політики США за каденції Д. Трампа. *European Political and Law Discourse*. 2019. Vol. 6. Issue 6. P. 21-28.
5. Кузьмич О. Відновити дух країни: основне із щорічного виступу Байдена в Конгресі. *TCH*. 2023. 8 лютого. URL: <https://tsn.ua/politika/vidnoviti-duh-krayini-osnovne-iz-schorichnogo-vistupu-baydena-v-kongresi-2260318.html> (дата звернення: 17.02.2023).

6. Столяренко Д. О., Теміров Ю. Т. Місце України у доктрині Байдена. *Вісник студентського наукового товариства Донецького національного університету імені Василя Стуса*. 2021. Вип. 13. Т. 2. С. 67-70.
7. Фесенко М. Особливості формування зовнішньої політики США президентства Дж. Байдена. *Зовнішні справи*. 2021. № 3-4. С. 28-33.
8. Худолій А. О. Америка в постбіполярному світі: інерція політичних стереотипів: монографія. Острог: Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2010. 128 с.
9. Adesnik D., Hardie J. FDD's Biden Administration Foreign Policy Tracker: The Year in Review. *Foundation for Defense of Democracies*. 2022. December 16. URL: <https://www.fdd.org/analysis/2022/12/16/fdds-biden-administration-foreign-policy-tracker-2022-the-year-in-review/> (дата звернення: 16.02.2023).
10. Biden J. Why America Must Lead Again. Rescuing U.S. Foreign Policy After Trump. *Foreign Affairs*. 2020. January 23. URL: <https://www.foreignaffairs.com/articles/united-states/2020-01-23/why-america-must-lead-again> (дата звернення: 18.02.2023).
11. Brzezinski Z. *The Grand Chessboard: American primacy and its geostrategic imperatives*. New York: Basic Books, 1997. 223 p.
12. Dunn A. As Russian invasion nears one-year mark, partisans grow further apart on U.S. support for Ukraine. *Pew Research Center*. 2023. January 31. URL: <https://www.pewresearch.org/fact-tank/2023/01/31/as-russian-invasion-nears-one-year-mark-partisans-grow-further-apart-on-u-s-support-for-ukraine/> (дата звернення: 17.02.2023).
13. Hawkins P. J. Impacts of the Ukraine Crisis on Biden's Foreign Policy. *Institut de relations internationales et stratégiques*. 2022. October 10. URL: <https://www.iris-france.org/170529-impacts-of-the-ukraine-crisis-on-bidens-foreign-policy/> (дата звернення: 16.02.2023).
14. Kissinger Calls for Negotiated Peace in Ukraine, Kyiv Dismisses Proposal. *Reuters*. 2022. December 18. URL: <https://www.voanews.com/a/kissinger-calls-for-negotiated-peace-in-ukraine-kyiv-dismisses-proposal/6881679.html> (дата звернення: 16.02.2023).
15. Kissinger H. How to avoid another world war. *The Spectator*. 2022. December 12. URL: <https://www.spectator.co.uk/article/the-push-for-peace/> (дата звернення: 18.02.2023).
16. Lemire J., Ward A. Biden's foreign policy legacy is on the line in Ukraine. Can he see it through?. *Politico*. 2022. August 8. URL: <https://www.politico.com/news/2022/09/08/biden-foreign-policy-ukraine-00055566> (дата звернення: 19.02.2023).
17. Remarks by President Biden on America's Place in the World. The White House. 2021. February 4. URL: <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2021/02/04/remarks-by-president-biden-on-americas-place-in-the-world/>
18. Taylor W. B. The Biden Doctrine Should Start with Ukraine. *The United States Institute of Peace*. 2021. September 10. URL: <https://www.usip.org/publications/2021/09/biden-doctrine-should-start-ukraine> (дата звернення: 17.02.2023).
19. US National Security Strategy. October 2022. *The White House*. URL: <https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2022/10/Biden-Harris-Administrations-National-Security-Strategy-10.2022.pdf> (дата звернення: 16.02.2023).
20. Walt S. Keeping the World "Off-Balance": Self-Restraint and U.S. Foreign Policy. *Belfer Center for Science and International Relations*. URL: https://www.belfercenter.org/sites/default/files/legacy/files/keeping_the_world_off_balance_stephen_walt.pdf (дата звернення: 16.02.2023).

References:

1. Holovan O. O. Evoliutsiia zovnishnoi polityky SShA na pochatku KhKhI st.: dys. kand. polit. n.: 23.00.04 / Natsionalna akademiia nauk Ukrainy. Derzhavna ustanova «Instytut vsesvitnoi istorii». Kyiv, 2015. 202 s.
2. Honcharov H., Kaplin O., Faiier O. Zbihnev Bzhezynskiy i mistse Ukrainy v yoho heostrategichnii kontseptsii (1940-2017 rr.). *Almanakh Hrani*. 2021. T. 24. № 12. S. 43-50.
3. Dudko I. D. Ukraina v systemi stratehichnykh oriientyriv SShA: vid retrospektyvy do suchasnoi analityky. Mizhnarodni rehionalni protsesy ta zovnishnopolitychni priorytety Ukrainy. Monohrafiia /za zah.red. profesoriv S. Sherhina, V. Kosmyny, L. Chekalenko. Kyiv: Dyplomatychna Akademiia Ukrainy pry MZS Ukrainy, 2017. S. 333-350.
4. Zhyhailo V. M. Ukrainyskyi vektor zovnishnoi polityky SShA za kadentsii D. Trampa. *European Political and Law Discourse*. 2019. Vol. 6. Issue 6. P. 21-28.
5. Kuzmych O. Vidnovyty dukh krainy: osnovne iz shchorichnoho vystupu Baidena v Konhresi. TSN. 2023. 8 liutoho. URL: <https://tsn.ua/politika/vidnoviti-duh-krayini-osnovne-iz-schorichnoho-vistupu-baydena-v-kongresi-2260318.html> (data zvernennia: 17.02.2023).
6. Stoliarenko D. O., Temirov Yu. T. Mistse Ukrainy u doktryni Baidena. *Visnyk studentskoho naukovohto tovarystva Donetskoho natsionalnoho universytetu imeni Vasyliia Stusa*. 2021. Vyp. 13. T. 2. S. 67-70.
7. Fesenko M. Osoblyvosti formuvannia zovnishnoi polityky SShA prezydentstva Dzh. Baidena. *Zovnishni справи*. 2021. № 3-4. S. 28-33.

8. Khudolii A. O. *Ameryka v postbipoliarnomu sviti: inertsia politychnykh stereotypiv: monohrafiia*. Ostroh: Vydavnytstvo Natsionalnoho universytetu «Ostrozka akademiia», 2010. 128 s.
9. Adesnik D., Hardie J. FDD's Biden Administration Foreign Policy Tracker: The Year in Review. *Foundation for Defense of Democracies*. 2022. December 16. URL: <https://www.fdd.org/analysis/2022/12/16/fdds-biden-administration-foreign-policy-tracker-2022-the-year-in-review/> (accessed: 16.02.2023).
10. Biden J. Why America Must Lead Again. Rescuing U.S. Foreign Policy After Trump. *Foreign Affairs*. 2020. January 23. URL: <https://www.foreignaffairs.com/articles/united-states/2020-01-23/why-america-must-lead-again> (accessed: 18.02.2023).
11. Brzezinski Z. *The Grand Chessboard: American primacy and its geostrategic imperatives*. New York: Basic Books, 1997. 223 p.
12. Dunn A. As Russian invasion nears one-year mark, partisans grow further apart on U.S. support for Ukraine. *Pew Research Center*. 2023. January 31. URL: <https://www.pewresearch.org/fact-tank/2023/01/31/as-russian-invasion-nears-one-year-mark-partisans-grow-further-apart-on-u-s-support-for-ukraine/> (accessed: 17.02.2023).
13. Hawkins P. J. Impacts of the Ukraine Crisis on Biden's Foreign Policy. *Institut de relations internationales et stratégiques*. 2022. October 10. URL: <https://www.iris-france.org/170529-impacts-of-the-ukraine-crisis-on-bidens-foreign-policy/> (accessed: 16.02.2023).
14. Kissinger Calls for Negotiated Peace in Ukraine, Kyiv Dismisses Proposal. *Reuters*. 2022. December 18. URL: <https://www.voanews.com/a/kissinger-calls-for-negotiated-peace-in-ukraine-kyiv-dismisses-proposal/6881679.html> (accessed: 16.02.2023).
15. Kissinger H. How to avoid another world war. *The Spectator*. 2022. December 12. URL: <https://www.spectator.co.uk/article/the-push-for-peace/> (дата звернення: 18.02.2023).
16. Lemire J., Ward A. Biden's foreign policy legacy is on the line in Ukraine. Can he see it through?. *Politico*. 2022. August 8. URL: <https://www.politico.com/news/2022/09/08/biden-foreign-policy-ukraine-00055566> (accessed: 19.02.2023).
17. Remarks by President Biden on America's Place in the World. The White House. 2021. February 4. URL: <https://www.whitehouse.gov/briefing-room/speeches-remarks/2021/02/04/remarks-by-president-biden-on-americas-place-in-the-world/>
18. Taylor W. B. The Biden Doctrine Should Start with Ukraine. *The United States Institute of Peace*. 2021. September 10. URL: <https://www.usip.org/publications/2021/09/biden-doctrine-should-start-ukraine> (accessed: 17.02.2023).
19. US National Security Strategy. October 2022. *The White House*. URL: <https://www.whitehouse.gov/wp-content/uploads/2022/10/Biden-Harris-Administrations-National-Security-Strategy-10.2022.pdf> (accessed: 16.02.2023).
20. Walt S. Keeping the World "Off-Balance": Self-Restraint and U.S. Foreign Policy. *Belfer Center for Science and International Relations*. URL: https://www.belfercenter.org/sites/default/files/legacy/files/keeping_the_world_off_balance_stephen_walt.pdf (accessed: 16.02.2023).

Tykhonenko I. V. Ukraine in the US foreign policy strategy under the administration of J. Biden: the conceptual dimension

The article attempts to analyze the role of Ukraine in the US foreign policy strategy under the presidency of J. Biden, taking into account its conceptual framework. It was revealed that the foreign policy of the J. Biden administration shows the primacy of the US global leadership concept in the modern world order. The author analyzed the influence of Ukraine and the Russian-Ukrainian war on the implementation of the US foreign policy strategy during the presidency of J. Biden, by the following determinants: 1) the ideas (ideological) framework of the importance of the "Ukrainian" factor in the US foreign policy in the views and main works of Z. Brzezinski and H Kissinger, in particular through the prism of the Russian-Ukrainian war; 2) representation of the concept of global leadership in the document "US National Security Strategy" of the J. Biden administration, and its practical implementation, focusing on Ukraine; 3) the prospects for the formation of the world agenda in the format of the concept of "balance of threats" and the Biden doctrine through the prism of the Ukrainian dimension.

It is noted that Ukraine and the Russian-Ukrainian war occupy one of the leading places in the foreign policy strategy of the Biden administration, as in the documented dimension, as in practical terms. However, it is worth noting that considering the concept of America's global leadership, Ukraine is not the most important object for its implementation. The author came to the conclusion about the determinism between the achievement of global leadership of America and the concept of "balance of threats" in the formation of world order. Ukraine, its support from Washington, becomes a manifestation of the implementation of the concept of "liberal" America's hegemony in the form of a union of states

under the auspices of the United States to counter a common threat to the democratic world that are implemented in the US foreign policy strategy under the presidency of J. Biden and becomes the factor in the Biden doctrine framework.

Keywords. *US foreign policy, Ukrainian-American relations, Ukraine, the concept of global leadership, the new world order.*